

ISSN 2304-5809

Молодой Вченик

4

(31)

2016

ЧАСТИНА IV

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 4 (31) квітень, 2016 р.

Члени редакційної колегії журналу:

Adamczyk Arkadiusz – доктор габілітований політології (Республіка Польща)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глущенко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртишцева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Лебедєва Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидата юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецьова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Шипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:

*Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці «КіберЛенінка»,
Науковій електронній бібліотеці Elibrary.ru, Polish Scholarly Bibliography*

*Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJL, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.*

Index Copernicus (ICTM Value): 4.11 (2013)

Index Copernicus (ICTM Value): 5.77 (2014)

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.*

Обкладинка журналу присвячена відомому прозаїку, драматургу, поету, критику, публіцисту – Миколі Васильовичу Гоголю. Народився він 20 березня 1809 року в селі Сорочинці Полтавської губернії в сім'ї поміщика. Навчання Гоголя проходило в Полтавському училищі, потім у 1821 році поступив до Ніжинської гімназії. У 1828 році він переїжджає до Петербурга. Там служить чиновником, намагається влаштуватися в театр актором і займається літературою. Твори Гоголя «Ніч перед Різдвом», «Травнева ніч», «Сорочинський ярмарок», «Страшна помста», «Тарас Бульба» поетично відтворюють образ України. Письменник захоплювався містикою та релігією. Найзагадковішим твором Гоголя вважається повість «Вій», створена, за словами самого автора, на основі народних українських переказів. Життєвий та творчий шлях Гоголя і його трагічна доля досі залишаються загадкою, яку розгадує не одне покоління дослідників. В Україні проводиться щорічний мультидисциплінарний міжнародний фестиваль сучасного мистецтва ГОГОЛЬFEST, названий на честь письменника.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ**ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ****Брижак Н.Ю.**

Професійне самопізнання як провідний компонент самосвідомості майбутнього вчителя початкової школи.....511

Гуцуляк Л.І.

Взаємодія педагогів, батьків та громади як важлива умова ефективності навчання та виховання учнів початкової школи (на прикладі Сполучених Штатів Америки).....515

Дольнікова Л.В.

Інтегративний підхід до структурування змісту природничих дисциплін в гетерогенній групі іноземних студентів на підготовчому факультеті.....519

Іванюк Г.І., Матюшинець Я.В.

Підготовка майбутніх вихователів до проектування розвиваального середовища засобами Smart-технологій.....524

Кареліна О.В.

Застосування процесного підходу до управління навчальною діяльністю у ВНЗ майбутніх фахівців бізнесу та адміністрування.....529

Косяк В.І.

Комп'ютерне тестування як метод контролю результатів навчання іноземних студентів підготовчого відділення основам інформатики та обчислювальної техніки.....534

Кравчук А.В.

Розвиток етичної компетентності вчителя початкових класів в умовах післядипломної освіти.....537

Куземко Л.В., Бондаренко Т.Ю.

Використання Веб-квестів у проектуванні самостійної роботи майбутніх вихователів ДНЗ.....541

Кушнір Т.І.

Специфіка реалізації традиційних методів навчання у процесі вивчення синтаксису545

Литвишко О.М.

Казка як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку549

Мельничук Ю.Ю.

Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування мовної толерантності молодших школярів.....553

Мука Н.В.,

Бусько М.Б., Барабаш О.В. Методологічні основи дослідження навчання дорослих іммігрантів у Канаді557

Олійник Н.Ю.

Сучасний підхід до соціально-трудових конфліктів.....561

Ріхтер О.Є.

Проблема розвитку мотиваційної сфери особистості студента при вивченні іноземної мови у немовному ВНЗ.....565

Сушенцева Л.Л., Сушенцев О.О.

Вплив професійної мобільності на конкурентоздатність фахівця на сучасному ринку праці.....569

Файчук О.Л.

Готовність майбутніх соціальних працівників до самоменеджменту: теоретичний аспект.....572

Форостюк Т.В.

Активізація пізнавальної діяльності учнів початкової школи на уроках української мови.....576

Царук В.П.

Проблеми визначення основних компонентів формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної діяльності.....582

Черниш Н.В.

Комpetentnіsnyj pіdхіd та принципи навчання під час вивчення лірики в основній школі.....584

Шевченко І.В., Нікітюк М.Ю.

Формування методичної компетенції студентів факультетів іноземних мов педагогічних ВНЗ.....587

Шийка О.І.

Освітній аудит як засіб покращення якості університетської освіти: досвід Австрії.....591

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ**Ляшенко Д.Н.**

Не/соизмеримость систем.....596

Насєдкіна О.О.

Казкова картина світу: російський дискурс.....601

Райхерт К.В.

Содержательное прояснение понятий «классика», «неклассика» и «постнеклассика».....605

Самардак Д.В.

Розвиток інтерпретації категорії тотальності від Канта до Гегеля.....609

ЮРИДИЧНІ НАУКИ**Goloyadova T.O.**

Legal aspects of the state internal audit functioning in Ukraine.....613

Гончаров А.В.

Аналіз дослідження міжнародного договору як джерела міжнародного права.....616

Давыдова И.В.

Ошибка и обман как условия недействительности сделки.....622

Марченко М.Г., Шматко Е.В.

Новації виконавчого провадження в Україні

Пчеліна О.В.	
Протидія розслідуванню злочинів у сфері службової діяльності та шляхи її подолання.....	628
Цвіра Д.М.	
Предмет доказування в податкових спорах.....	632
 ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	
Гололобов С.М.	
Правовий статус громадських організацій України в контексті європейських стандартів.....	636
Дивущак О.О.	
Шляхи вдосконалення механізмів взаємодії органів державної влади та неурядових організацій в сфері протидії торгівлі людьми в Україні.....	640
Ковінчук О.Л.	
Принципи формування та функціонування кластерних утворень.....	644
Красіловська З.В.	
Організаційно-правові форми альтернативних способів вирішення спорів у державно-управлінській діяльності: стан та проблеми правового регулювання.....	649

 ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	
Біденко А.І.	
Спадок режиму «червоних кхмерів» як одна з перешкод стабілізації в сучасній Камбоджі	654
Феденко О.В.	
Гібридна війна в Україні за законом сили ...	657
Халилова-Чуваєва Ю.А.	
Креативность современных политехнологий: культура и стиль в политической имиджелогии	662
 МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	
Геренюк С.С.	
Знаково-символічна система української етнічно ідентифікованої рекламної продукції	667
Романенкова Ю.В.	
Типология арт-пространства: консистенция, методы защиты от «форматирования».....	670
Сидоряк В.М., Співак О.В.	
До 260-ї річниці з Дня народження В.А. Моцарта. Образ великого композитора в масовій культурі ХХ-ХХІ століття.....	674
 КУЛЬТУРОЛОГІЯ	
Сафонова Т.В.	
Багатогранність мистецтва еклібриса	678

Косяк В.И.

Национальный авиационный университет

КОМПЬЮТЕРНОЕ ТЕСТИРОВАНИЕ КАК МЕТОД КОНТРОЛЯ РЕЗУЛЬТАТОВ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ПОДГОТОВИТЕЛЬНОГО ОТДЕЛЕНИЯ ОСНОВАМ ИНФОРМАТИКИ И ВЫЧИСЛИТЕЛЬНОЙ ТЕХНИКИ

Аннотация

В статье рассматривается опыт создания обучающих компьютерных тестов для иностранных студентов подготовительного отделения. Разработка таких тестов требует специального подхода, совместной работы с преподавателями украинского или русского языка для составления речевых конструкций, доступных для понимания иностранцами, только начинающими изучение украинского или русского языка. Создание тестов рассматривается на примере дисциплины «Основы информатики и вычислительной техники».

Ключевые слова: компьютерные тесты, обучающее тестирование, контролирующее тестирование, иностранные студенты, подготовительное отделение.

Kosyak V.I.

National Aviation University

COMPUTER TESTING AS A METHOD OF CONTROL OF FOREIGN STUDENTS' PROGRESS IN BASIC INFORMATION TECHNOLOGIES AT PREPARATORY DEPARTMENT

Summary

Experiences of creating of the teaching computer tests for the foreign students of the Preparatory Department were investigated in the article. The construction of the tests needs a special approach, a combined work with tutors of Ukrainian or Russian language. These tutors can assist in building such language constructions which will be understandable for the new foreign students who just started to study Ukrainian or Russian. As an example, the author suggests the construction of tests for basic information technologies course.

Keywords: computer tests, teaching testing, control testing, foreign students, Preparatory Department.

УДК 378.046.4

РОЗВИТОК ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Кравчук Л.В.

Інститут післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Стаття присвячена проблемі розвитку етичної компетентності вчителя початкових класів в умовах післядипломної освіти. Етична компетентність учителя розглядається як складова його професійної компетентності. Досліджуючи теоретичну складову проблеми, автор докладно зупиняється на питанні важливості володіння вчителем етичною компетентністю в умовах гуманізації освітнього простору початкової школи. З одного боку етична компетентність – це етичні знання, комунікативні уміння, психологічна позиція вчителя та його морально-психологічні якості, тобто етична сутність вчителя як особистості. З іншого – його підготовленість, як фахівця, до здійснення етичного розвитку і виховання учнів. Для забезпечення цілеспрямованого впливу на розвиток етичної компетенції вчителів початкових класів в умовах післядипломної освіти, автор пропонує включити в роботу курсів низку навчальних тематичних модулів.

Ключові слова: учитель початкових класів, професійна компетентність, етична компетентність, компетентнісний підхід, моделі поведінки вчителя, післядипломна освіта, курси підвищення кваліфікації.

Постановка проблеми. Реформування українського суспільства, яке супроводжується значними змінами у різних сферах життя, неможливе без оновлення всіх соціальних інститутів і систем, у тому числі й освіти. Зміни, яких на-

сучасному етапі розвитку зазнає система освіти в Україні, пов'язані, насамперед, зі зміною освітніх парадигм, переходом зі знаннєвого рівня на компетентнісний. Цей підхід ґрунтується на концепції компетенцій, який у світі сучасної освіти на-

дається велике значення як основі формування в учнів, поряд із знаннями, здібностей вирішувати найважливіші практичні завдання та виховання особистості в цілому. В. А. Болотов розглядає компетентнісний підхід в освіті як узагальнену умову здатності людини ефективно діяти за межами навчальних сюжетів і навчальних ситуацій [5]. Актуальність компетентнісного підходу пояснюється закономірністю розвитку системи освіти, яка обумовлена пошуком шляхів її наближення до потреб суспільства, яке знаходиться в умовах постійних змін. У зв'язку з цим, об'єктивною потребою сучасної школи є активізація розвитку професійної компетентності педагога, як умови досягнення нового рівня якості освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На думку Хуторського, професійна компетентність педагога – це знання, здатність і готовність на професійному рівні навчати, розвивати школярів та формувати у них практичні уміння [16]. В. А. Сластенин [11] порівнює професійну компетентність з професіоналізмом педагога, який включає теоретичну та практичну готовність учителя для здійснення педагогічної діяльності. А. П. Акимова [2] розглядає поняття «професійна компетентність учителя» у вузькому смислі слова як суму знань, умінь, навичок, засвоєних ним в ході навчання. У широкому значенні – це рівень успішної взаємодії з оточенням. А. К. Маркова [10] зазначає, що професійна компетентність учителя поєднує в собі професійні (об'єктивно-необхідні) педагогічні знання (гностичний компонент); професійні педагогічні позиції, установки вчителя, що вимагаються в його професії (цінісно-смисловий компонент); професійні (об'єктивно необхідні) педагогічні вміння (діяльнісний компонент); особистісні особливості, що забезпечують оволодіння вчителем професійними знаннями та вміннями (особистісний компонент).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Як показав аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, немає єдиного підходу до трактування даного поняття. В основному професійна компетентність асоціюється з високим рівнем кваліфікації і професіоналізму фахівця, а вчитель характеризується як досвідчений і знаючий майстер своєї справи. Можна говорити про професійну компетентність педагога у разі, якщо він здатний діяти адекватно і самостійно в мінливій професійній діяльності. Це, в свою чергу, є свідченням готовності до саморозвитку, творчості. Разом з тим, А. К. Маркова зауважує, що завдання вчителя початкових класів не тільки формувати у школярів навчально-пізнавальні мотиви та здатність до розуміння і вирішення навчального завдання, розрізнення способів здійснення та результатів навчальної діяльності, виконання нею різних видів самоконтролю, а й закладати основи морально-етичного розвитку особистості [10]. Оскільки відносини вчителя з учнями та іх батьками в усі часи розглядалися як фактор, що істотно впливає на навчально-виховний процес, видається очевидним, що обговорення проблеми професійної компетентності педагога було б неповним поза її етичної складової. Враховуючи вище сказане, вважаємо за необхідне взяти до уваги думку В. Синенка, який розглядає професійну компетентність учителя як «високий

рівень його психолого-педагогічних і науково-предметних знань й умінь у поєднанні з відповідним культурно-моральним образом, що забезпечує на практиці соціально затребувану підготовку підростаючого покоління до життя» [1]. Отже, не можна уявити професійну компетентність учителя початкових класів без такої її складової як етична компетентність.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є визначення сутності поняття «етична компетентність» учителя та окреслити основні підходи до її розвитку в умовах післядипломної освіти.

Виклад основного матеріалу. Що ж потрібно розуміти під етичною компетентністю вчителя? Для встановлення сутності етичної компетентності Є. В. Бондаревська спирається на поняття «педагогічна культура». На її думку педагогічна культура є «динамічною системою педагогічних цінностей, способів діяльності та професійної діяльності вчителя» [6]. Л. Хоружа розглядає етичну компетентність як інваріантну характеристику, яка, з одного боку, відображає відпрацьовану досвідом систему професійних норм і правил поведінки педагога, з іншого, – є психолого-педагогічним інструментом його впливу через особистісну поведінку на внутрішній світ дитини. Вчена характеризує етичну компетентність учителя як «взаємодіюче, взаємопроникаюче утворення змістового, особистісного та діяльнісного характеру, яке можна подати як систему взаємопов'язаних між собою компонентів: змістового (когнітивного, особистісного і операціонально-процесуального» [15, с. 89]. Спираючись на результати дослідження вченої, розглядаємо етичну компетентність вчителя як процес, складовими якого є педагогічна діяльність, педагогічне спілкування, особистісні морально-етичні якості та результат – рівень етичного розвитку учнів.

Чому так важливо вчителю володіти етичною компетентністю? На це питання знаходимо відповідь у К. Д. Ушинського: «Ніякі статути і програми, ніякий штучний організм закладу, як би хитро він не був продуманий, не може замінити особистість у справі виховання» [14, с. 16]. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне звернутися до результатів психолого-педагогічних досліджень щодо впливу індивідуальності вчителів на особистісні якості і поведінкові прояви їхніх учнів. Так, Т. Є. Вяткіною було виявлено, що школярі, які навчаються у вчителів з високим рівнем загальної культури, значно відрізняються від школярів, що навчаються у вчителів з відносно нижчим рівнем загальної культури за такими параметрами особистості, як м'якість, урівноваженість, доброта, товариськість, сердечність [7, с. 77]. В. О. Давиденко зазначає, що «в класах, де викладають учителі з переважанням авторитарних методів керівництва, звичайно буває непогана дисципліна й успішність, проте за зовнішнім благополуччям можуть ховатися значні вади роботи вчителя саме в аспекті морального формування особистості школяра» [8, с. 98]. Як бачимо, для вчителя суттєво важливим є високий рівень розвитку етичної компетентності, яка створює об'єктивні передумови якісних змін не тільки освітнього процесу, а й особистості дитини. Особливо це стосується вчителя початкових класів, оскільки початкова школа володіє потужним виховним потенціалом, а молодший шкільний

вік є сензитивним періодом засвоєння морально-етичних норм. Навіть у дрібницях, у манерах діти намагаються наслідувати свого вчителя. Наслідування дітьми моделей поведінки вчителя має по-другий результат: по-перше, створює загальну атмосферу навчально-пізнавальної діяльності, по-друге, формує в школярів досвід взаємодії з навколошнім світом. Саме етична компетенція дає можливість вчителю коректно впливати на особистість дитини. У зв'язку з цим актуальними для нашого дослідження видаються висновки, зроблені Фредом Стокінгом. На його думку, хороший учитель легко говорить і пояснює, але найкращий знає, як треба бути тихим і уважним, коли його учні намагаються висловити свої думки; хороший учитель скромний, знання предмета для нього є важливішими його самого, але найкращий вчитель ще більш скромний: для нього важливішим є шанобливе ставлення до почуттів дітей, ніж «старий дурний предмет»; хороший учитель знає, що його учні хочуть бути відповідальними, чесними і з хорошими знаннями, але найкращий розуміє, що чесності, відповідальності та громадянськості не можна навчити, оскільки вони формуються у щоденній роботі над собою, а не за допомогою лекцій; хороший учитель прагне контролювати клас, кращий – в першу чергу контролює самого себе [13]. Як бачимо, кращим у своїй професії стає той вчитель, у якого краще розвинені такі якості як самоповага, гідність, тактовність, людяність, стриманість, відповідальність, повага до учня. Шалва Амонашвілі зазначає: «Справжній учитель той, хто сам стає благородним і мудрим або прямує до цього, а вже потім починає передавати свої знання іншим» [3, с. 122].

Учитель має не тільки гарно знати свій предмет, володіти методикою викладання, а, перш за все, бути носієм етичних норм та принципів життя, оскільки його поведінка, слово, жест, погляд мають іноді більший вплив на дитину, ніж найкращі педагогічні і культурні заходи. У своїй поведінці, справедливо зазначає І. А. Зимняя, педагог повинен бути зразком для наслідування, привертати до себе вихованістю, освіченістю, компетентністю, культурою поведінки і педагогічного спілкування [9, с. 12]. Отці Церкви, звертаючись до вчителів, радять їм дотримуватись таких духовно-моральних правил у своїй поведінці:

- не примножуй слів: багатослів'я віддаляє від духовності і моральності;
- зверх необхідного не говори нічого – дай сказати дітям;
- не дозволяй пристрастей, особливо не май «люблімчиків» – це шкодить перш за все їм;
- не підміняй моральність пріоритетом інтелекту;
- якщо хочеш, щоб клас був спокійний – будь спокійний сам;
- не кричи, не говори голосно і поспішно;
- не пригнічуй, не перевантажуй учнів, не критикуй їх;
- не говори дитині, яка не слухає тебе, незуважний, спочатку підготуй її увагу [4, с. 70].

Етична компетентність учителя – складне індивідуально-психологічне утворення, яке ґрунтуеться на основі інтеграції теоретичних знань,

практичних умінь в області етики і певного набору особистісних якостей і готовності до етично адекватної поведінки в педагогічних ситуаціях морального вибору. Враховуючи вище сказане, спробуємо скласти модель етичної компетентності вчителя. Вона включає такі складові: етичні знання (знання природи, специфіки і функцій етики, її основних категорій, принципів і норм, професійної етики вчителя і правил етикету), комунікативні уміння (уміння педагогічного спілкування), психологічну позицію (з погляду сформованої моделі етичної компетентності педагог повинен займати позитивно-активну, творчо-інноваційну і стабільно-відкриту позиції; бути толерантним; володіти способами вирішення конфліктних ситуацій) та морально-психологічні якості (особистісна спрямованість, емоційна гнучкість, доброзичливість тощо; етичні цінності; прагнення педагога будувати спілкування на гуманній, демократичній основі, керуватися принципами, нормами і правилами професійної етики та етикету, стверджувати особистісну гідність кожного учня, організовувати творчу співпрацю з класом і з кожним учнем зокрема, ініціювати сприятливий клімат спілкування) [12].

Етична компетентність у змісті курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів розвивається на основі інтеграції загальнопрофесійних, психолого-педагогічних та етичних знань. Однак тут слід зазначити, що розвиток етичної компетентності вчителя початкових класів можливий в тому випадку, якщо навчальні програми, зміст і структура занять забезпечать слухачам цілісну реалізацію себе в освітньому процесі на афективному, аксіологічному та когнітивному рівнях. Тому освітньо-пізнавальна діяльність повинна збагачувати слухачів не тільки знаннями, а й практичним досвідом, який базується на творчості вчителя, його переживаннях та саморегулятивних вміннях.

Висновки і пропозиції. Для забезпечення цілеспрямованого впливу на розвиток етичної компетенції вчителів початкових класів пропонуємо модульне структурування змісту курсів. У зміст розвитку етичної компетентності в умовах післядипломної освіти вчителів початкових класів варто, на нашу думку, включити навчальні тематичні модулі: «Морально-етична складова педагогічної діяльності вчителя початкових класів», «Розвиток емоційної компетентності вчителя початкових класів». Як окремий може бути тематичний курс: «Особистісно орієнтоване навчання й виховання молодших школярів». З метою організації роботи з молодшими школярами по засвоєнню ними етичних норм вважаємо за доцільне включення таких тематичних модулів як: «Сходинки етичного зростання» і «Культура добросусідства».

Основними критеріями оцінки ефективності розвитку етичної компетентності вчителя початкових класів у процесі підвищення кваліфікації є: 1) усвідомлення слухачами необхідності підвищення власного морально-етичного рівня; 2) зростання рівня готовності слухачів до реалізації отриманих знань на курсах у своїй професійній діяльності; 3) посилення мотивації слухачів на продовження самоосвіти в етичній сфері.

Список літератури:

1. Адольф В. А. Профессиональная компетентность современного учителя: монография / Красноярский Гос. Университет / В. А. Адольф. – Красноярск: КрГУ, 1998. – 286 с.
2. Акимова А. П. О характере профессиональных умений в деятельности педагогов-мастеров. В кн.: Современные психолого-педагогические проблемы высшей школы. Вып. 1 / А. П. Акимова. – Ленинград, 1973.
3. Бак В. Ф. Нравственное пространство урока биологии как среда для выращивания духовной общности между учителем и учеником / За руку с учителем: Сборник мастер-классов, проведенных на Международных Педагогических Чтениях по Гуманной педагогике / [Сост. И. А. Киршин, В. Ф. Бак; Центр Гуманной педагогики, Артемовск.] – Донецк: «Ноулидж» (Донецкое отделение), 2009. – 172 с. – С. 122-129.
4. Безрукова В. С. Все о современном уроке в школе: проблемы и решения. Книга 3: Здоровьесберегающий урок / В. С. Безрукова. – М.: Сентябрь, 2006. – 176 с.
5. Болотов В. А., Сериков В. В. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8-14.
6. Бондаревская Е. В. Гуманистическая парадигма личностно ориентированного образования / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1997. – № 4. – С. 19-24.
7. Вяткин Б. А. Метаиндивидуальность и ее проявления у учителей начальных классов / Б. А. Вяткин // Вопросы психологии. – 2001. – № 3. – С. 70-79.
8. Давыденко В. А. Историко-педагогический аспект эволюции взаимоотношений учителей и учащихся / В. А. Давыденко // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 5. – С. 95-101.
9. Зимняя И. А. Педагогическая психологія / И. А. Зимняя. – Ростов на/Д.: Феникс, 1997. – 480 с.
10. Маркова А. К. Психология труда учителя [Текст] / А. К. Маркова. – М.: Просвещение, 1993. – 193 с.
11. Сластенин В. А. Профессионализм учителя как явление педагогической культуры [Текст] / В. А. Сластенин // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 12. – С. 4-16.
12. Степанова Н. П. Формирование профессионально-этической культуры студентов заочной формы обучения в процессе педагогического общения: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Н. П. Степанова. – Ставрополь, 2004. – 254 с.
13. Фред Стокинг. Какой учитель лучше? / Фред Стокинг. – М., 2002.
14. Хрестоматія з української класичної педагогіки: К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Уклад. В. П. Кравець, О. І. Мешко. – К.: Грамота, 2008. – 768 с.
15. Хоружа Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів / Л. Хоружа / Монографія. – К., 2003. – 319 с.
16. Хугорской А. В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты / А. В. Хугорской // Интернет-журнал «Эйдос». – 2002. – 23 апреля. <http://www.eidos.ru/journal/2002/0423.htm>

Кравчук Л.В.

Інститут послідипломного педагогіческого образования
Київського університета імені Бориса Грінченко

РАЗВИТИЕ ЭТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В УСЛОВИЯХ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация

Статья посвящена проблеме развития этической компетентности учителя начальных классов в условиях последипломного образования. Этическая компетентность учителя рассматривается как составляющая его профессиональной компетентности. Исследуя теоретическую составляющую проблемы, автор подробно останавливается на вопросе важности владения учителем этической компетентностью в условиях гуманизации образовательного пространства начальной школы. С одной стороны этическая компетентность – это этические знания, коммуникативные умения, психологическая позиция учителя и его морально-психологические качества, то есть этическая сущность учителя как личности. С другой – его подготовленность, как специалиста, к осуществлению нравственного развития и воспитания учащихся. Для обеспечения целенаправленного влияния на развитие этической компетенции учителей начальных классов в условиях последипломного образования, автор предлагает включить в работу курсов ряд учебных тематических модулей.

Ключевые слова: учитель начальных классов, профессиональная компетентность, этическая компетентность, компетентностный подход, модели поведения учителя, последипломное образование, курсы повышения квалификации.

Kravchuk L.V.Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Borys Grinchenko Kyiv University

DEVELOPMENT OF ETHICAL COMPETENCE PRIMARY SCHOOL TEACHERS UNDER OF POSTGRADUATE EDUCATION

Summary

The article deals with the problem of ethical competence of elementary school teacher in terms of postgraduate education. Ethical competence of the teacher is regarded as a part of their professional competence. Exploring the theoretical part of the problem, the author stops on the importance for teacher to be ethically competent in terms of humanization of educational space of elementary school. On the one hand ethical competence – is ethical knowledge, communication skills, psychological attitude of the teacher and their moral and psychological qualities, i.e. ethical nature of the teacher as a person. On the other hand – their readiness, as an expert, to the ethical development and education of students. To ensure a targeted influence on the development of ethical competence of primary school teachers in terms of postgraduate education the author offers to include to the courses a number of educational thematic modules.

Keywords: primary school teacher, professional competence, ethical competence, competence approach behaviors of teachers, postgraduate education, training.

УДК 373.2:004

ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ У ПРОЕКТУВАННІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ

Куземко Л.В., Бондаренко Т.Ю.

Київський університет імені Бориса Грінченка

У статті розглянуто проблему удосконалення професійної підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів шляхом проектування самостійної роботи засобом Веб-квесту. Досліджено сутність і переваги реалізації технології Веб-квестів в освітньому процесі вищого навчального закладу. Обґрунтовано вимоги щодо проектування та оцінювання самостійної роботи засобом Веб-квесту. Наведено приклади застосування Веб-квестів у самостійній роботі студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта».

Ключові слова: інформаційні технології, самостійна робота, технологія Веб-квесту, проектування, професійна підготовка.

Постановка проблеми. Професійна підготовка педагогів з дошкільної освіти, здатних здобувати і творчо застосовувати знання, активно перетворювати середовище дошкільного навчального закладу відповідно до потреб кожної дитини, можлива за умови посилення ролі самостійної роботи під час навчання у вищому навчальному закладі. Адже виконання завдань самостійної роботи сприяє розвитку у майбутніх фахівців самостійності у здобутті й поглибленні знань, формує уміння знаходити конструктивні рішення, стимулює професійне зростання, виховує творчу активність.

Перед вищими навчальними закладами (ВНЗ) стоїть завдання активізувати творчий потенціал майбутнього вихователя, добираючи та застосовуючи різні форми і методи організації самостійної роботи з використанням сучасних освітній технологій зокрема інтернет-технологій. Використання Веб-квестів у навчанні під час виконання самостійної роботи змінює освітній процес ВНЗ, персоналізує його, підвищує якість, сприяє розвитку інтересів студентів, активізує їхню самостійну пізнавальну діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз теоретичних джерел доводить, що про-

блема організації самостійної роботи студентів розглядалась науковцями з різних позицій, а саме: як один із ефективних методів пізнавальної діяльності студентів (А. Алексюк, Б. Єсипов, П. Підкасистий); як форма організації навчання (Ю. Бабанський, В. Бондар, М. Дяченко, Л. Кандибович, І. Лerner, В. Сиротюк); як спосіб формування самостійності та інформаційної культури (М. Айзенберг, Г. Воробйов, І. Геллер, Н. Морзе, Є. Полат, Л. Савенкова) та ін. [3, с. 146] Використання технологій Інтернет в освіті загалом і організації самостійної роботи зокрема досліджували науковці: Р. Гуревич, М. Жалдак, М. Кадемія, Н. Морзе, Н. Ніколаєва та ін. Разом із тим, аналіз теорії доводить про недостатнє розкриття потенціалу інтернет-технологій, зокрема Веб-квестів, в організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта».

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проведений теоретичних аналіз наукових джерел, вивчення освітньої практики вищого навчального закладу уможливили визначення суперечностей між потребою застосування інформаційних технологій в організації